

नीलकण्ठ नगरपालिका धादिङ्का नगर उप-प्रमुख मनराज भण्डारीद्वारा प्रस्तुत
आर्थिक वर्ष ०७५/७६को बजेट वक्तव्य

नगर सभाका आदरणीय अध्यक्षज्यू

नगर सभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरु

१. नीलकण्ठ नगरपालिका तेस्रो गारिमामय नगरसभा समक्ष स्थानीय सरकारको रूपमा गठित नगरपालिकाको दोस्रो बजेट तथा नीति प्रस्तुत गर्न पाउदा म गौरवान्वित भएको छु । नेपालको लोकतान्त्रिक र गणतन्त्रात्मक एवम् संघीय शासन व्यवस्था स्थापनाका लागि भएका आन्दोलन, क्रान्ति, सशस्त्र युद्ध जनआन्दोलन तथा मधेश आन्दोलनमा शहीद हुनु भएका अमर शहीदहरु प्रति हार्दिक श्रद्धासुमन अर्पण गर्दछु । साथै जनतालाई अधिकार र सार्वभौमसत्ता सपन्न बनाउन उक्त अभियानमा लाग्दा वेपता हुनु भएका अंगभंग हुनु भएका र घाइते हुनु भएका सबै योद्धा प्रति हृदय देखि स्मरण गर्न चाहान्छु । नीलकण्ठ नगरपालिकामा हामी निर्वाचित भएको एक वर्ष पुरा भै सकेको छ । हामीलाई निर्वाचित गरी विश्वासका साथ जिम्मेवारी प्रदान गर्नु हुने आम नगरवासी प्रति हार्दिक कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु ।

२. हामीले एक वर्षको अवधिमा हाम्रा प्रतिवद्धता र नगरवासीका अपेक्षा के कति पुरा गर्न सक्यौं, सकेनौं आत्ममुल्याङ्कन गर्नु पर्दछ । नयाँ राजनैतिक शासन प्रणालीको अवलम्बन, लामो समय सम्म स्थानीय तहमा राजनैतिक नेतृत्वको रिक्तता, स्थानीय तहको नयाँ संरचना, कार्यालय व्यवस्थापनको अन्वयिता, आवश्यक जनशक्ति, आवश्यक कानूनको अभाव, प्रतिनिधिसभा तथा प्रदेश व्यवस्थापिकाको आम निर्वाचनमा समय खर्चिनु पर्ने जस्ता परिस्थितिजन्य विविध कारणले हाम्रो आधा वर्ष नगरपालिकाको काममा केन्द्रित गर्न कठिनाई भएको यथार्थ सबैको सामु जग जाहेर छ । चालु आर्थिक वर्षको तेस्रो चौमासिक देखि कामको गति द्रुत भएका छन् । हामीले तय गरेका योजना तथा कार्यक्रम अधिक रूपमा सम्पन्न गर्ने हाम्रो प्रयास सार्थक हुने आँकलन गरेको छु ।

सभा अध्यक्षज्यू

३. अब म चालु आ.व को बजेटको समीक्षा र संशोधित अनुमान पेश गर्दछु । चालु आ.व ०७४/७५ मा चालु तर्फ रु ५४ करोड १४ लाख ८५ हजार र पूँजगत तर्फ रु २० करोड ६६ लाख ७ हजार गरी कुल बजेट रु ७४ करोड ८० लाख ९२ हजार विनियोजन भएकोमा हाल चालु तर्फ रु ५३ करोड ७६ लाख ६४ हजार र पूँजगत तर्फ रु २४ करोड २८ लाख ५७ हजार गरी चालु आ.व ०७४/७५ का लागि कुल रु ७८ करोड ५ लाख २१ हजार विनियोजनको संशोधित अनुमान पेश गरेको छु । हाल सम्मको कार्यान्वयन अवस्था आँकलन गर्दा चालु तर्फ रु १ करोड ४० लाख र पूँजगत तर्फ रु १ करोड ६० लाख खर्च नहुने अनुमान रहेको छ । संघीय

सरकारवाट प्राप्त सशर्त अनुदान रकम मध्ये खर्च नहुने देखिएको रकम अनिवार्य रूपमा फ्रिज भै संघीय संचित खातामा फिर्ता हुने हुदा अन्य स्रोत तर्फको अनुमानित रकम रु ३ करोड बचत भै नगरपालिकाको संचित खातामा रहन जाने समेतलाई आय तर्फ हिसाव गरी आगामी आ.व ०७५।७६ को बजेट तर्जुमा गरेको छु ।

४. चालु आ व ०७४।७५ मा कृषि तथा पशु सेवा तर्फका कार्यक्रमवाट कृषि ब्लक तथा पकेट क्षेत्र कार्यक्रममा अनुदान तथा लागत साभेदारीमा वितरित मिनी टेलर, प्लाष्टिक टनेल ,साना सिचाइ सामाग्री, हाइटेक तथा उन्नत विऊ विजन, विरुवा निशुल्क वितरण र कार्यक्रमवाट कृषिको व्यवसायीकरणमा उल्लेख्य योगदान पुगेको अपेक्षा गरेको छु । त्यसै गरी पशु सेवा तर्फ अनुदानमा वितरण गरिएको रकम, छुट्टै बधशाला निर्माण, दुग्धपदार्थका डेरीहरुमा उपलब्ध गराइएको अनुदानवाट र तालिम कार्यक्रमवाट उल्लेख्य व्यवसायीकता अभिवृद्धिको अपेक्षा गरिएको छ । छाडा तथा घरपालुवा कुकुरहरुको वन्धायकरण र जुनेटिक रोग विरुद्ध गरिएको उपचार सेवा स्मरणीय रहने छ ।

५. जेष्ठ नागरिक, महिला तथा बालबालिका र अन्य लक्षित कार्यक्रम कार्यान्वयनवाट सामाजिक समावेशीकरण र सशक्तिकरणमा टेवा पुगेको छ । स्वास्थ्य तर्फका कार्यक्रमवाट जनस्वास्थ्यमा सुधार ल्याउन र उपचार सेवा अभिवृद्धिमा मद्दत पुगेको छ । अस्पतालमा भर्ना हुने विरामी खाना र निशुल्क वितरण हुने औषधी खरिद र आपूर्ति सशर्त अनुदान रकम भन्दा अधिक लगानि नगरपालिकावाट थप गरिएकोले स्वास्थ्य सेवाको पहुँच वृद्धि गर्न नगरपालिका संवेदनशील रहेको पुष्टी भएको छ ।

६. परिक्षाका नतिजामा कमजोर देखिएका गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण र सिकाई वृद्धि गर्ने हेतुले गणित र विज्ञान विषयका शिक्षक हरुलाई दिइएको तालिमले शैक्षिक गुणस्तरमा सुधार हुने अपेक्षा गरेको छु । साथै ३९ वटा सामुदायिक विधालयमा जडान हुने ई. हाजिरवाट नियमित पठन पाठन भई समग्र शैक्षिक योगदानमा मद्दत पुग्ने देखिएको छ ।

७. भौतिक पूर्वाधार तर्फ सडक, साना सिचाँइ, भवन निर्माण, खानेपानी योजना सम्पन्न भई आशातित उपलब्धी हासिल हुने विश्वास गरिएको छ ।

८. बजार ब्यवास्थापनमा शुरु गरिएको अभियान, नगरको शान्ति सुरक्षामा **CCTV** जडानवाट पुग्न जाने सहजता , खुल्ला सरकार अवधारणा अन्तरगत “मेरो निलकण्ठ मेरो मोवाइल” एप्सको शुरुवात, सबै वडा कार्यालय सम्म इन्टरनेटको शुरुवात, नमुना पार्क निर्माणको **DPR**, कोरिडोर निर्माण **DPR**, नगरगुरु योजना तर्जुमा, लघु उद्यम आवधिक रणनीतिक योजना, विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा, मौसम मापन यन्त्र स्थापना , फोहर वाट उर्जा कार्यक्रमको प्रकृया प्रारम्भ हुनु यो पहिलो वर्षमा नै स्मार्ट सिटीको पूर्व सर्तहरु स्थापित गर्न हामी सफल भएका छौ । मुलुक भरी ७५३ स्थानिय तह मध्ये हामी अग्रस्थानमा छौ भन्ने गर्व गर्न लायक भएका छौ । केन्द्रिय स्तर वाट निर्माणाधिन सडकहरु - धादिङवेशी सल्यानटार, धादिङवेशी

फोसेटार, धादिडवेशी संकोष तिप्लिड र धादिडवेशी भन्याडभुरुड सडक) सञ्चालन पुरा हुन जाँदा नीलकण्ठ नगरपालिका “उत्कृष्ट नमुना नगरपालिका” हाम्रै कार्यकालमा स्थापित हुने छ ।

सभा अध्यक्षज्यू

९. अब म आगामी आ.व. २०७५/७६ को वजेटको उदेश्य र प्राथमिकता तथा आय व्ययको विनियोजन प्रस्तुत गर्दछु ।

उदेश्यहरु:

क. नेपालको संविधान, २०७२ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले प्रदान गरेको जिम्मेवारी र दायित्व पुरा गर्ने ।

ख. नगर गुरुयोजनालाई कार्यान्वयन गर्ने ,

ग. दिगो विकासका लक्ष्य हासिल गर्न मद्दत गर्ने ,

घ. नगरसभावाट स्वीकृत नीति कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने ,

ड .भौतिक पूर्वाधार विकास, आर्थिक विकास, सामाजिक विकास, र समावेशी विकास हासिल गर्ने ,

च. उपलब्ध स्रोत र साधनको सन्तुलित र न्यायोचित वितरण गर्ने

छ. सुशासन अभिवृद्धि गर्ने

१०. बजेटका प्राथमिकताहरु :

क. स्मार्ट सिटीका पूर्वाधारहरु तयार गर्ने

ख. खानेपानी तथा आधारभूत सरसफाई, शिक्षा स्वास्थ्य, सुविधाको पहुँच वृद्धि गर्ने ,

ग. दिगो र वातावरण मैत्री सडक पूर्वाधार निर्माण गर्ने ,

घ. उद्यम विकास कार्यक्रम लागू गरी स्थानीय साधन स्रोत र श्रमको उच्चतम उपयोग गरी रोजगारी श्रृजना,कृषि र पशु व्यवसायको आधुनिक व्यवसायीकरण गरी आर्थिक विकास हासिल गर्ने ।

ड.पर्यटन विकास गरी नगरको पहिचान र आय वृद्धि गर्ने ।

च. शान्त, सुरक्षित, सामाजिक सद्भावयुक्त हरियाली नगर कायम गर्ने ।

छ. नविकरणीय उर्जा प्रयोग र फोहोरवाट उर्जा उत्पादन ।

ज. निजी, सहकारी तथा गै.स.स संगको सहकार्यमा लगानी वढाउने । सहकारी क्षेत्रलाई व्यवस्थित गरि नगरको आर्थिक वृद्धि सँग आवश्यक लगानी वढाइने छ ।

११ माथी उल्लेखित वजेटका उद्देश्य तथा प्राथमिकताका आधारमा आगामी आ.व ०७५/७६ मा कार्यान्वयन हुने मुख्य मुख्य योजना तथा कार्यक्रमको विनियोजन प्रस्तुत गर्दछु ।

नगर गौरव योजना

क.थोपलखोला जलाशययुक्त जल विद्युत निर्माणको संभाव्यता अध्ययनका लागि रु २० लाख विनियोजन गरेको छु ।

ख.नगरभित्र सुविधा सम्पन्न कवर्डहल निर्माणका लागि रु १ करोड विनियोजन गरेको छु ।

ग. उज्यालो नगर, सुरक्षित नगरका लागि सडक सोलार वत्ति जडानका लागि रु ५० लाख विनियोजन गरेको छु ।

घ. मनमोहक, रमणीय र हरियाली फ्रि-वाइफाई नमुना पार्क निर्माणका लागि रु १ करोड विनियोजन गरेको छु ।

ड. नगरका नदि, खोला हरियाली कोरिडोरका लागि रु १ करोड विनियोजन गरेको छु ।

च.नगरको सुरक्षा व्यवस्था थप सहयोग पुर्याउन **CCTV** विस्तारका लागि रु ३० लाख विनियोजन गरेको छु ।

छ.नगर कार्यापालिका कार्यलय र वडा कार्यालय बीच विद्युतीय सुचना सञ्चालन स्थापना गर्न ईन्टरनेट प्रविधिका लागि रु १५ लाख विनियोजन गरेको छु ।

ज. सबै वडामा खानेपानी सुविधा पुर्याउन बहुवर्षिय योजना कार्यान्वयन गरिने छ। सो का लागि साभेदारी विकास तर्फबाट ७ करोड ५० लाख लगानी हुने अपेक्षा गर्दै म्याचिड फण्डको रुपमा रु १ करोड ५० लाख विनियोजन गरेको छु ।

झ. नीलकण्ठ २ जुरेथुम र नीलकण्ठ ९ निगालपानीमा भ्यू टावर निर्माणका लागि रु ७० लाख विनियोजन गरेको छु ।

अन्य पूर्वाधार तर्फ :

१२.सडक, पूल निर्माण तथा स्तरोन्नती समेतका पूर्वाधारमा रु १४ करोड २० लाख विनियोजन गरेको छु ।

१३ विद्युतीय काठे पोलहरुलाई स्टिल/फलामे पोलले क्रमिक रुपमा विस्थापन गर्न रु १ करोड विनियोजन गरेको छु ।

१४. क्षतिग्रस्त खानेपानी योजना मर्मत संभार समेतका लागि आवश्यक वजेट विनियोजित गरेको छु ।

१५. साना सिंचाई तर्फका योजनाका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।

१६. बाँध संरक्षण, सामुदायीक, सहकारी, विद्यालय भवन निर्माण तथा संभार र चौतारा मर्मत सुधारका लागि आवश्यक रकम विनियोजित गरेको छु ।

आर्थिक र सामाजिक विकास

१७. कृषि तथा पशुसेवा विकास तर्फ रु ६० लाख ८४ हजार विनियोजित गरेको छु ।

१८. मेयर नगर उद्यम विकास कार्यक्रमका लागि रु ९० लाख विनियोजन गरेको छु । नगरका सबै वडाका तुलनात्मक रुपमा विपन्न, दलित, आदिवासी/जनजाति लगायत सबै वर्गका लक्षित व्यक्तिहरुलाई सीप विकास तालिम, व्यवसायिक तालिम, प्रविधि हस्तान्तरण गरी स्थानीय साधन,स्रोत र श्रमको सदुपयोग हुने गरी रोजगारी सृजना गरी आर्थिक सम्बृद्धि हासिल हुने गरी कार्यक्रम ल्याएको छु ।

१९. शिक्षा क्षेत्रको लागि रु २२ करोड ५९ लाख ४३ हजार विनियोजन गरेको छु ।

२०. स्वास्थ्य जाँच, स्वास्थ्य उपचार सेवा वृद्धि, निशुल्क औषधी विरामी खाना समेतका लागि स्वास्थ्य सेवा तर्फ रु ५करोड ५८ लाख ५५ हजार विनियोजन गरेको छु । जिल्ला अस्पतालका ICU सेवा सुधार, चौविसै घण्टा OnDuty , इर्मजेन्स सेवा, स्वास्थ्य चौकीहरुमा विरामीहरुको थप सुविधा र आयुर्वेद उपचारका लागि निश्चित कार्यक्रमहरु प्रस्ताव गरेको छु ।

२१. जेष्ठ नागरिक, महिला बालबालिका,सामाजिक समावेशीता र सशक्तिकरणका साथै महिला तथा बालबालिकाहरुको पोषण स्थितिमा सुधार ल्याउन बजेट विनियोजन गरेको छु ।

२२. यूवा तथा खेलकुद विकासका लागि बजेट व्यवस्था गरेको छु ।

२३. ग्रामिण नविकरणीय उर्जा, वायोग्यास, सुधारिएकोचुल्हो प्रवर्द्धनका कार्यक्रम समावेश गरेको छु ।

२४. भूक्षय नियन्त्रण, वातावरण संरक्षणका कार्यक्रम समावेश गरेको छु ।

२५. विपद् व्यवस्थापन तथा आपतकालिन आईपर्ने कार्यका लागि बजेट व्यवस्था गरेको छु ।

२६. निजी क्षेत्रका सञ्चार माध्यमको प्रवर्द्धन,कला,संस्कृति साहित्यको क्षेत्रमा कार्यक्रम समावेश गरेको छु ।

२७. समान तहका करारका कर्मचारीमा समान कामका लागि समान ज्यालाको न्यायोचित प्रवन्ध हुने गरी कर्मचारी तलबभत्ताको व्यवस्था मिलाएको छु । कार्यसम्पादन सूचकको आधारमा प्रोत्साहन भत्ताको केही व्यवस्था गरेको छु ।नगरपालिका क्षेत्रलाई एक क्षेत्र मानी नियमानुसारको स्थानीय भत्तामा एकरूपता लागू गरेको छु ।

२८. निर्वाचित सबै तहका पदाधिकारीहरूको तोकिएको सुविधाको लागि आवश्यक बजेट प्रवन्ध गरेको छु । कार्यालय सञ्चालनका लागि, सुशासन प्रवर्द्धनका लागि अत्यावश्यक सेवा सञ्चालनका लागि बजेटमा संवोधन गरेको छु ।

२९. जेष्ठ नागरिक लगायत सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउन योग्य नगरपालिका भित्रका सबै व्यक्ति र वर्गको सामाजिक सुरक्षा भत्ताका लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरेको छु । नगर भित्रका अति विपन्न नागरिकलाई असाध्य कडा रोग उपचारमा यातायात खर्च वापत सांकेतिक सहयोगका लागि केही बजेट व्यवस्था गरेको छु । सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणलाई सरल र सहज बनाउने पहल गरिने छु ।

सभा अध्यक्षजू

३०. माथि उल्लेखित समेतका पूंजिगत तथा चालु खर्चका आ.व २०७५/०७६ को कुल आय-व्यय तर्फ निम्न अनुसार प्रस्ताव गरेको छु ।स्थानीय राजश्व परामर्श समितिको सिफारिस निर्णय,स्रोत तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिको बैठकका निर्णयका आधारमा आयको अनुमान गरेको छु ।

क) आय तर्फ

संघीय राजश्व वाडफाँड अनुदान रु १० करोड ९० लाख ७५ हजार

संघीय वित्तिय समानीकरण अनुदान रु २५ करोड ४ लाख

संघीय शर्शत अनुदान रु २८ करोड ३४ लाख

आन्तरिक आय रु ६ करोड १५ लाख

संघीय सडक बोर्ड अनुदान रु ६० लाख

संघीय सामाजिक सुरक्षा अनुदान रु १४ करोड ५५ लाख

प्रदेश सरकार शर्शत अनुदान रु ५ करोड २१ लाख २१ हजार

प्रदेश सरकार वित्तिय समानीकरण अनुदान रु ८९ लाख २४ हजार

कुल जम्मा रु ९१ करोड ६९ लाख २० हजार

ख) व्यय तर्फ

पूर्वाधार विकासमा रु २५ करोड ८६ लाख ४६ हजार (२८.२१ %)

आर्थिक विकास क्षेत्रमा रु १८ करोड ८ लाख ४ हजार

सामाजिक विकास तर्फ रु ४३ करोड ४४ लाख ९१ हजार

संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह तर्फ रु ५ करोड ७५ लाख

वित्तिय व्यवस्थापन र सुशासनमा रु २९ लाख ५० हजार

कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनीक खर्च रु १७ करोड ८२ लाख ५० हजार

पूंजिगत सम्पति प्राप्ति खर्च रु १ करोड ३२ लाख

कुल जम्मा रु ९१ करोड ६९ लाख २० हजार

३१. उपरोक्त अनुसारको कूल व्यय मध्ये पूजिगत पूर्वाधार तर्फ रु २७ करोड २५लाख ७३ हजार र चालु र कार्यक्रम तर्फ रु ६४ करोड ४३ लाख ४७ हजार हुने गरी विनियोजन व्यवस्था गरेको छु । यसमा गै.स.स वाट लगानी हुने वजेटको परिमाण समावेश भएको छैन । धादिङ जिल्लाको नदिजन्य पदार्थको राजश्व संकलनको वाडफाड र घर जग्गा रजिष्ट्रेशन राजश्वको वाँडफाँड प्राप्त हुन नसक्दा उक्त राजश्व आयतर्फका रकम वजेटमा समावेश गर्न सकिएको छैन । आन्तरिक स्रोत तर्फका कर,दस्तुर,शुल्कका क्षेत्र मध्ये फोहोर मैला भित्री सडकका घर घरमै गई संकलन गर्ने व्यवस्था गरिने भएकाले घरायसी फोहोर संकलन शुल्क दर एउटै कायम गरेको छु । पूर्ण अपाङ्गता भएका व्यक्तिको व्यक्तिगत सिफारिसमा, निशुल्क औषधी उपचार सुविधा प्रयोजनार्थ विपन्न नागरिक भनि सिफारिस गर्दा र विपद तथा प्रकोपमा परेको भन्ने सिफारिसमा कुनै शुल्क नलिने व्यवस्था मिलाएको छु । आन्तरिक आय तर्फ अन्य कर, दस्तुर र शुल्कहरु राजश्व परामर्श समितिको सिफारिस अनुसार कायम गरिएको छ ।

३२. यस वजेटको योजना, कार्यक्रमगत वाँडफाँडको विस्तृत विवरण अनुसूचिहरुमा समावेश गरेको छु ।

अन्तमा,

३३. आदरणीय नगरवासी, उद्योगी,व्यवसायी सबैवाट समयमै कर बुझाई सहयोग पाउने विश्वास गरेको छु । प्रस्तुत वजेट कार्यान्वयनमा नगर सभाका सबै सदस्यज्यूहरु, कर्मचारीहरु, सञ्चारजगत, सरकारी नीजि तथा गैर सरकारी क्षेत्र तथा आम नगरवासीवाट पूर्ण सहयोग र सहकार्यको अपेक्षा गर्दछु । नगरपालिकाको विकासका लागि सहयोग गर्नु हुने नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार, सञ्चार क्षेत्र, दातृ निकाय सबै विशेष गरी GIZ, USAID, KOICA, DFID, सर्भिस फर पीस लगायत स्थानीय गै.स.स, आम नगरवासी सबै प्रति हार्दिक आभार एवम् धन्यवाद प्रकट गर्दछु ।

धन्यवाद !